

Укладачі: Фещенко Ю. І., академік НАМН України, д-р мед. наук, проф.; Мельник В. М., д-р мед. наук, проф.; Опанасенко М. С., д-р мед. наук, проф.; Калениченко М. І., канд. мед. наук; Терешкович О. В., канд. мед. наук; Конік Б. М., канд. мед. наук; Кшановський О. Е., мол. наук. співроб.; Шалагай С. М., мол. наук. співроб.; Купчак І. М., мол. наук. співроб.; Леванда Л. І., анестезіолог (НІФП НАМНУ)

Рецензенти:

О. Д. Ніколаєва, доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, канд. мед. наук
О. М. Рекалова, завідувача лабораторії клінічної імунології НІФП НАМНУ, д-р мед. наук

Голова профільної проблемної комісії МОЗ та НАМН України:
академік НАМН України, д-р мед. наук, проф. Ю. І. Фещенко

Голова експертної комісії: д-р мед. наук, проф. В. М. Мельник

Відповідальний за випуск: Державна установа “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”, 03680, м. Київ, вул. М. Амосова, 10.
Тел. (044) 275 54 88, факс. (044) 275 21 18.
E-mail: secretar@ifp.kiev.ua

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа
“Національний інститут фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”
(НІФП НАМНУ)

УДК: 616.712-089.844

Випуск із проблеми
"Фтизіатрія і пульмонологія"

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Національного інституту
фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України,
протокол № 4
від “28” березня 2017 р.

**СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОВЕДЕННЯ
ТОРАКОТОМІЇ ПРИ ПЛАСТИЦІ ДІАФРАГМИ**
(інформаційний лист)

Для впровадження у торакальних стаціонарах медичних закладів різного рівня пропонується спосіб визначення місця проведення торакотомії при пластиці діафрагми, який розроблений у відділенні торакальної хірургії і інвазивних методів діагностики Державної установи “Національний інститут фізичної та пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”. Дана технологія запропонована вперше, аналоги відсутні.

Пластика діафрагми, як вид оперативного втручання, застосовується при набутій та вродженій релаксації діафрагми. Для релаксації діафрагми характерне прогресивне зниження її скорочувальної здатності з подальшим розвитком атрофії. Традиційним доступом при пластиці діафрагми залишається торакотомія з пластикою різними алломатеріалами або шляхом утворення дуплікатури. Визначення місця проведення торакотомії при пластиці діафрагми має вирішальне значення для зручності роботи хірургічної бригади, що, в свою чергу, впливає на тривалість операції, кількість інтра- та післяопераційних ускладнень, тривалість перебування хворого у стаціонарі в післяопераційному періоді. Розроблено спосіб визначення місця проведення торакотомії при пластиці діафрагми, який базується на використанні відеоторакоскопії.

Спосіб здійснюється наступним чином. При поступленні хворого з релаксацією діафрагми у стаціонар йому проводять увесь комплекс необхідних обстежень. За добу до оперативного втручання виконується очистка кишківника з використанням препарату фортранс. Напередодні операції хворому створюють штучний пневмоторакс об'ємом до 800,0 см³ на стороні операції, проводять багатоосьову рентгеноскопію, під час якої визначають наявність спайкового процесу в плевральній порожнині, висоту стояння купола діафрагми та оптимальне місце для встановлення першого торакопорту. Під однолегеневим інтубаційним наркозом встановлюють торакопорт у вільну від спайкового процесу ділянку плевральної порожнини ближче до 5-го міжребір'я по середній аксілярній лінії у положенні хворого на здоровому боці. При наявності спайок шляхом діатермокоагуляції проводять їх

відеоторакоскопічну руйнацію та візуально оцінюють висоту стояння купола діафрагми в положенні хворого горизонтально, а потім визначають міжребір'я для проведення торакотомії таким чином, щоб передній кут торакотомної рани знаходився на одному рівні з переднім реберно-діафрагмальним синусом. Натискаючи пальцем на м'які тканини ззовні і знаходячи це місце візуально зі сторони грудної порожнини, проводять торакотомію по визначеному міжребір'ю.

Розроблений спосіб дозволяє:

- зменшити середню інтраопераційну крововтрату з $240 \pm 90,0$ до $145,0 \pm 55,0$ мл;
- зменшити частоту розвитку післяопераційного ателектазу легені з 4 (18,2 %) до 0 %;
- зменшити частоту розвитку післяопераційної пневмонії з 6 (27,3 %) до 2 (8,7 %);
- зменшити частоту поранення органів черевної порожнини з 2 (9,1 %) до 0 %;
- скоротити середню тривалість операції з $(3,25 \pm 0,75)$ до $(2,5 \pm 0,5)$ годин;
- скоротити середню тривалість післяопераційного лікування з 24,1 дня до 17,7 днів.

Спосіб, що заявляється, безпечний, нескладний і може знайти широке застосування у торакальних стаціонарах.